

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zastoupená JUDr. Richardem Čičkem, advokátem se sídlem Milady Horákové 533/28, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2007, č. j. OAM-1-725/VL-10-05-2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 2. 2009, č. j. 64 Az 97/2007 – 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna soudem ustanoveného advokáta JUDr. Richarda Čička **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 10. 2007, č. j. OAM-1-725/VL-10-05-2007. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu byla zamítnuta žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném v době rozhodování žalovaného (dále jen „zákon o azylu“). [Pozn. soudu: S účinností od 1. 9. 2006 byl v zákoně o azylu termín „azyl“ nahrazen pojmem „mezinárodní ochrana“ a institut „překážky vycestování“ podle § 91 zákona o azylu nahrazen tzv. „doplňkovou ochranou“ podle § 14a zákona o azylu.]

V odůvodnění svého rozhodnutí Krajský soud v Ostravě dospěl k závěru, že jak podanou žádostí žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, vlastnoručně psaným odůvodněním k této žádosti i obsahem protokolu o pohovoru k této žádosti bylo prokázáno, že žalobkyně požádala o azyl zejména proto, že její předchozí žádost o udělení azylu byla zamítnuta. Dalším důvodem bylo to, že u žalobkyně došlo k jejímu správnímu vyhoštění. Krajský soud

uvážil, že takto uplatněné důvody nelze podřadit pod důvody taxativně vypočtené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Žádný z těchto důvodů žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla ani neprokazovala, dokonce se o něm ani nezminila. Soud proto uzavřel, že žalobkyně podala žádost o udělení azylu pouze ve snaze zůstat v České republice a vyhnout se správnímu vyhoštění. Krajský soud konstatoval, že žalobkyně měla možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům, příp. navrhnout jejich doplnění. Žalovaný si podle krajského soudu opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Nebylo také zjištěno, že by žalovaný jakýmkoliv způsobem porušil při svém rozhodování ustanovení správního řádu. Krajský soud usoudil, že žalovaný nepochybil a postupoval správně, když zamítl žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížností, ve které uplatnila stížní důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka namítla nedostatečně zjištěný skutkový stav věci ze strany žalovaného, jakož i krajského soudu, který měl za následek nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení. O udělení mezinárodní ochrany v ČR stěžovatelka žádala z důvodu, že ve své domovské zemi byla soustavně pronásledována z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině a byla nucena hradit tzv. výpalné osobám, které zneužívaly osoby stěžovatelky a její příslušnosti k sociální skupině tak, aby se na stěžovatelce nezákonně obohacovaly. Takovéto dlouhodobé a opakující se pronásledování stěžovatelky ji ohrožovalo na životě a majetkových právech a vyvolávalo u stěžovatelky odůvodněný strach z pronásledování v domovské zemi. Stěžovatelka má zajištěny náležité vazby na osoby žijící v České republice, legálně v České republice pobývá matka a sestra stěžovatelky. Sama stěžovatelka v ČR pobývá nepřetržitě od roku 1997. Stěžovatelka má zato, že žalovaný ani krajský soud se těmito skutečnostmi nezaobírali. Stěžovatelka rovněž namítla existenci vady soudního řízení, když krajský soud, dle jejího názoru, vedl a rozhodoval v předmětném řízení bez nařízení ústního jednání ve věci samé, čímž zkrátil zákonná práva stěžovatelky na osobní účast u soudu a práva osobně hájit své zájmy před soudem v České republice.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitkám uvedeným v podané kasační stížnosti žalovaný sdělil, že stěžovatelka požádala o udělení mezinárodní ochrany z důvodů shodných jako v žádosti předchozí. Zopakovala, že žádostí o udělení mezinárodní ochrany si chce legalizovat další pobyt na území České republiky a dalším důvodem bylo to, že jí bylo uděleno správní vyhoštění.

Po zjištění přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost

opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelka spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Posuzováním opakovaně podané žádosti o azyl, v níž žadatel uvedl skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako v žádosti předchozí anebo uvedl skutečnosti jiné, které mu však byly či musely být známy již při podání předchozí žádosti o udělení azylu, se Nejvyšší správní soud již v minulosti dostatečně zabýval v řadě svých rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 29. 1. 2004, č. j. 2 Azs 64/2003 - 54, publikovaném pod č. 199/2004 Sb. NSS, nebo v rozsudku ze dne 29. 8. 2005, č. j. 6 Azs 23/2005 - 77, a rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 7 Azs 10/2008 - 46, oba dostupné na www.nssoud.cz. K samotné povaze rozhodnutí dle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu se Nejvyšší správní soud přímo vyslovil v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 7 Azs 10/2008 - 46, dostupném na www.nssoud.cz, kde konstatoval, že „Rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu, ani za rozhodnutí o odnětí azylu, neboť se jedná o rozhodnutí o žádosti o udělení azylu, v níž stěžovatel opakuje skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako při podání předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, o níž již bylo negativně rozhodnuto správním orgánem a krajským soudem. Ministerstvo ani krajský soud proto nemusely věcně hodnotit zprávy o situaci v dodržování lidských práv v zemi původu Ukrajinské, protože v řízení nevystalo, že by stěžovatel byl uprchlíkem ve smyslu čl. 1 písm. a) bodu 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve spojení s čl. 1 bodem, 2 její přílohy, Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z 31. ledna 1967 (vše vyhlášeno pod č. 208/1993 Sb., dále jen „Úmluva“). Nebyl jím proto, že ze zjištěných skutečností vyplývá, že by mohl mít oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by vzhledem ke sbora uvedeným obavám odmítal ochranu své vlasti.“

V dané věci stěžovatelka nepředložila ve správním řízení ani soudním řízení dostatečně přesvědčivé důkazy o reálném ohrožení života v zemi původu, aby bylo možno vzhledem k aplikační přednosti mezinárodního závazku České republiky plynoucího z čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (zásada non-refoulement) před vnitrostátní právní úpravou správnímu orgánu vytknout, že se měl touto otázkou zabývat i v rozhodnutí vydaném dle § 16 zákona o azylu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64). V rozsudku ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 - 56, který byl uveřejněn pod č. 721/2005 Sb. NSS, vyslovil Nejvyšší správní soud, že „v případě rozporu mezi ustanoveními čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (publikované pod č. 208/1993 Sb.) a § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, má aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy. Pokud je však zjevné, že konkrétní žadatel o azyl nemůže být uprchlíkem typicky proto, že neuvádí žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, není k takové aplikační přednosti důvod, neboť na takovou osobu čl. 33 odst. 1 Úmluvy nedopadá“. Důvody opuštění vlasti v případě stěžovatelky žalovaný řádně zhodnotil již v řízení předchozím, kde dospěl k závěru, že stěžovatelka podmínky pro udělení azylu dle § 12 nesplňuje.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že obavy žadatele o azyl v zemi původu před vyhrožováním ze strany soukromých osob, v posuzovaném případě

ze strany vymahačů „výpalného“, nebo existence ekonomických problémů, není bez dalšího relevantním důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, dostupný na www.nssoud.cz). Ohledně přesvědčení stěžovatelky, že se v jejím případě jedná o pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, třeba odkázat na výklad pojmu „sociální skupina“ provedený Nejvyšším správním soudem např. v rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, publikovaném pod č. 364/2004 Sb. NSS, či v rozsudku ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 - 67, dostupném na www.nssoud.cz. Namítá-li stěžovatelka, že žalovaný neposuzoval její rodinné vazby na území ČR, nutno upozornit, že stěžovatelka tuto námitku v podané žalobě nevznesla, ačkoliv tak učinit zjevně mohla. Jedná se tedy o nepřipustný právní důvod ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., jímž se Nejvyšší správní soud nemůže zabývat.

K otázce zjišťování skutkového stavu správním orgánem v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 a 2 zákona o azylu se pak Nejvyšší správní soud obecně vyjádřil v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48 dostupném na www.nssoud.cz, v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, nebo v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48, dostupném na www.nssoud.cz. Vztah ustanovení § 16 odst. 1 a 2 a § 12 je Nejvyšším správním soudem výslovně řešen v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, dostupném na www.nssoud.cz, a dále v rozsudku ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikovaném pod č. 349/2004 Sb. NSS.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že krajský soud ve věci rozhodnul bez nařízení jednání a bez její účasti, pročez měla být porušena základní procesní práva stěžovatelky, nelze ji shledat důvodnou. Krajský soud v souladu se zákonem poučil stěžovatelku o možnosti rozhodnout o věci samé bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s. Doručenka založená v soudním spise na čl. 15 jednoznačně prokazuje, že stěžovatelka osobně převzala dne 16. 12. 2007 zásilku, která mj. obsahovala výzvu k vyjádření ve smyslu cit. ustanovení, přeloženou do rodného jazyka stěžovatelky. Stěžovatelka na uvedenou výzvu nijak nereagovala, proto krajský soud postupoval správně, když rozhodl o věci samé bez jednání.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu, ve znění účinném ode dne 13. 10. 2005, má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ve věci azylu odkladný účinek *ex lege*.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta. Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven soudem zástupce advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátovi částkou 4200 Kč dle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění od 1. 9. 2006,

za dva úkony právní služby – první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 6. 2009. Soud advokátovi dále přiznal částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupci stěžovatelky se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu